USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **M. Y.**, zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Slezská 874/36, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2017, č. j. OAM-1017/ZA-ZA11-ZA16-2016, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. 8. 2017, č. j. 55 Az 1/2017 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

[1] Žalobce podal dne 9. 2. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany, a to z důvodu války na Ukrajině a s tím souvisejícího odvodu do armády. Uvedl, že je ukrajinské národnosti a pravoslavného křesťanského vyznání, jako věřící nechce zabíjet lidi, bojí se, že by v případě návratu byl povolán do armády. V pohovoru výslovně uvedl, že ani on sám, ani nikdo z rodiny není a ani dříve nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Svou žádost odůvodnil také snahou o legalizaci pobytu v České republice. Je schopen najít si zde práci a dosahovat výdělků, které potřebuje, neboť má na Ukrajině sjednánu hypotéku na dům. O této žádosti rozhodl žalovaný tak, že mezinárodní ochranu neudělil (rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2015, č. j. OAM-22/LE-BE02-P15-2015). Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v v Praze rozsudkem ze dne 19. 9. 2016, č. j. 49 Az 62/2015 – 25. Kasační stížnost žalobce byla jako nepřijatelná odmítnuta usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 2 Azs 270/2016 - 29.

[2] Dne 28. 11. 2016 požádal žalobce znovu o mezinárodní ochranu, ke které poskytl údaje dne 1. 12. 2016. Uvedl, že je ukrajinsko-rusínské národnosti a pochází ze Zakarpatské oblasti, Verchnij Koropec, dorozumí se česky, ukrajinsky, rusky, rusínsky a maďarsky, vyznává pravoslavné křesťanství a od roku 2009 je členem Občiny Podkarpatští Rusíni. Je

ženatý a má syna, přičemž manželka žije na Ukrajině a syn na území ČR. Žalobce dále uvedl, že převážně žije na území České republiky, a to od roku 2008 nebo 2009, naposledy sem vstoupil v lednu roku 2012, o mezinárodní ochranu poprvé požádal v roce 2015 a udělena mu nebyla. Je zdravý, má pouze trochu zvýšený krevní tlak. Žalobce žádá o mezinárodní ochranu, protože se bojí návratu do vlasti z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Kvůli krachu banky přišel o polovinu domu, na který splácel hypotéku. Hlásí se k Rusínům, kteří vojenský konflikt nepodporují a nepodporují ani současnou ukrajinskou vládu. Občina Podkarpatští Rusíni usiluje o odtržení Zakarpatí od Ukrajiny bez krveprolití, a snaží se proto získat podporu EU a Maďarska. V případě návratu na Ukrajinu se žalobce obává bývalých bojovníků „ATO“, kteří jej údajně hledají, protože nešel do armády, přestože dvakrát obdržel povolávací rozkaz. Asi před dvěma týdny zabili u sousedů manželku, když hledali manžela, protože manžel nešel do války. Říkají, že Rusíni zradili Ukrajinu. Žalobce není Ukrajinec, je Rusín, nemůže proto zradit Ukrajince, kteří Rusínce neberou vážně (dokonce jim zakazují mluvit rusky). Žalobce se musí nechat rozvést se svou manželkou, aby ji ochránil, má o ni strach. Žalobce se bojí, že by ho bojovníci „ATO“ zabili nebo zavřeli a zabili až ve vězení. V Mukačevu chtěli po lidech platit výpalné.

[3] Rozhodnutím ze dne 12. 5. 2017, č, j. OAM-1017/ZA-ZA11-ZA16-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný označil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany za nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro posuzovaný případ (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

[4] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), který jeho žalobu zamítl rozsudkem ze dne 23. 8. 2017, č. j. 55 Az 1/2017 - 34 (dále jen „napadený rozsudek“). Po shrnutí skutečností vyplývajících ze spisového materiálu soud shledal žalobu nedůvodnou. Hlavním smyslem a účelem opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany je nutnost pojmout situace, kdy se objeví skutečnosti, které mohou ovlivnit postavení cizince a které nebylo možné uplatnit během předchozího řízení ve věci mezinárodní ochrany, jak plyne ze zákona [§ 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu] a z judikatury Nejvyššího správního soudu. Krajský soud nesouhlasil s námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu související s tím, že žalovaný neposoudil důvody uváděné v žádosti žalobce, neboť tvrzené důvody (že je členem hnutí Občina Podkarpatští Rusíni, snažící se o odtržení Zakarpatí od Ukrajiny; hrozí mu pronásledování od bývalých bojovníků „ATO“ z důvodů uplatňování politických názorů a také pro rusínskou národnost) žalobce mohl uvést ve své předchozí žádosti, což neučinil. Pokud žalobce tvrdí, že je členem hnutí Občina Podkarpatští Rusíni od roku 2009, byla mu tato skutečnost jistě dobře známa i v roce 2015. To platí obdobně i o tvrzení, že je rusínské národnosti.

[5] Ve vztahu k politické a bezpečnostní situaci soud uvedl, že střety jednotlivých uskupení separatistů jsou pouze lokálního charakteru a ve střední a západní části Ukrajiny je situace klidná. Zakarpatská Ukrajina je mimo oblast, která je postižena konfliktem. Ohledně žalobcem uváděné situace, kdy došlo k údajnému zabití manželky souseda, který nenastoupil do ukrajinské armády, soud souhlasil s názorem žalovaného, že by se jednalo o kriminální čin, jehož prošetření je v kompetenci ukrajinských státních orgánů, přičemž

toto tvrzení nebylo opět nikterak podloženo, a nemá tak žádnou relevanci ve vztahu k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nebylo tak v kompetenci žalovaného posoudit, zda by podobný následek hrozil i žalobci v případě jeho návratu do země původu. Žalobce také učinil svou výpověď nevěrohodnou, když uváděl jiné okolnosti ohledně své národnosti a příslušnosti k politickému hnutí v předchozí žádosti o mezinárodní ochranu a v žádosti opakovaně podané.

II. Kasační stížnost a další podání

[6] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] K přípustnosti kasační stížnosti uvádí, že svým významem přesahuje zájmy stěžovatele.

[8] Krajský soud pochybil, když se ztotožnil se žalovaným, že důvody uváděné stěžovatelem neobstojí v testu přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu, aniž by blíže zdůvodnil, jak k tomuto závěru dospěl. Stejně tak nelze souhlasit s tím, že stěžovatel učinil svou žádost nevěrohodnou, když ohledně své národnosti a příslušnosti k politickému hnutí uvedl jiné skutečnosti než v předchozí žádosti. Napadený rozsudek postrádá náležité odůvodnění, a je proto nepřezkoumatelný.

[9] Žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem, když nevedl o žádosti meritorní řízení a neposoudil stěžovatelem uvedené důvody, a to s ohledem na skutečnost, že vyšly najevo nové zásadní skutečnosti, jež nebyly předmětem zkoumání v předchozím řízení a odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, případně doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Uvedené skutečnosti totiž svědčí o tom, že stěžovateli hrozí pronásledování z důvodu rusínské národnosti a uplatňování politických názorů. Správní orgán ani soud se dostatečně nevypořádaly se skutečností, že stěžovatel je členem hnutí Občina Podkarpatští Rusíni, která se snaží o odtrhnutí Zakarpatí od Ukrajiny. Pokud by se stěžovatel vrátil do vlasti, hrozilo by mu zabití od bývalých bojovníků „ATO“ pro jeho národnost a politické přesvědčení, přičemž se již stalo, že tito bojovníci vtrhli v roce 2016 do Mukačeva a došlo tam k výbuchům a terorizování místního obyvatelstva.

[10] S ohledem na uvedené skutečnosti má stěžovatel za to, že žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, neboť nezjistil dostatečně skutkový stav věci, a neopatřil podklady ve smyslu § 50 odst. 2 téhož zákona. Na základě tvrzení stěžovatele a nově zjištěných skutečností rozhodl v rozporu se zákonem o nepřípustnosti stěžovatelovy žádosti. Pokud by totiž žalovaný zjistil řádně stav věci, musel by rozhodnout o udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, případně o udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.

[11] Krajský soud pochybil, když akceptoval závěry žalovaného, a navíc tak učinil v rozporu s odůvodněním rozhodnutí, jímž přiznal odkladný účinek žalobě v dané věci. Zde naopak konstatoval, že v případě návratu na Ukrajinu by stěžovatel mohl utrpět

závažnou újmu, neboť je politická situace v této zemi vyhrocená a probíhají zde ozbrojené konflikty, přičemž existuje důvodná obava perzekuce stěžovatele v souvislosti s jeho politickými aktivitami.

[12] Stěžovatel zároveň žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[13] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s krajským soudem. Námitky obsažené v kasační stížnosti nevypovídají o žádném pochybení krajského soudu. Odkazuje na závěry obsažené v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, a rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 6. Stěžovatel ve své opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti, které by bez svého zavinění nemohl uvést již v předchozím řízení. Členství v hnutí Občina Podkarpatští Rusíni není novou skutečností, neboť byla stěžovateli známa již v době podání první žádosti, což žalovaný uvedl již v napadeném rozhodnutí a krajský soud se s tím ztotožnil. Žadatel o mezinárodní ochranu musí uvést veškeré relevantní důvody podání žádosti, a pokud všechny relevantní skutečnosti neuvede, jde toto pochybení k jeho tíži a nelze ho zhojit podáním opakované žádosti. Co se týče argumentace odkazující na rozhodnutí o přiznání odkladného účinku žalobě, upozorňuje žalovaný, že při rozhodování o odkladném účinku soud nemusí věc posuzovat v souvislostech a kontextu celého případu a nepředjímá tím své konečné rozhodnuté ve věci. Žalovaný zároveň nesouhlasí s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo namístě kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[15] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; k tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura tohoto soudu. Například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, Nejvyšší správní soud uvedl: „*O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu*

hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“

[16] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti bez dalšího konstatoval, že přesahuje jeho vlastní zájmy, aniž by toto tvrzení konkretizoval a uvedl, z čeho tak dovozuje. Nejvyšší správní soud sám neshledal, že by ve smyslu shora citovaných východisek stěžovatelova kasační stížnost jakkoliv přesahovala jeho vlastní zájmy či by zde existoval jiný důvod přijatelnosti.

[17] Nejvyšší správní soud podotýká, že předmětem sporu je rozhodnutí, jímž žalovaný shledal opakovanou žádost stěžovatele nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. V daném případě proto nelze přezkoumávat, zda měl být stěžovateli udělen azyl či doplňková ochrana, nýbrž pouze to, zda byla jeho opakovaná žádost přípustná. Je tudíž rozhodné, zda stěžovatel v opakované žádosti uvedl nějaké nové skutečnosti či zjištění, které nemohl bez své viny uvést již v první žádosti (jejíž důvodností se zabýval Nejvyšší správní soud již ve věci vedené pod sp. zn. 2 Azs 270/2016). Jelikož žádné takové skutečnosti uvedeny nebyly, nejsou zde žádné důvody, které by měly být posuzovány z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný ani krajský soud tudíž nepochybili, pokud tyto důvody věcně nezkoumali.

[18] Jak stěžovatel uvádí v kasační stížnosti, opakovanou žádost, resp. hrozbu pronásledování v zemi původu, odůvodňuje svou rusínskou národností a uplatňováním politických názorů jako člen hnutí Občina Podkarpatští Rusíni, který je od roku 2009. Obě tyto skutečnosti ovšem nelze považovat za nové, jak správně konstatoval žalovaný i krajský soud, neboť musely být stěžovateli známy již v době podání první žádosti a nic mu nebránilo je v ní uvést. Jestliže tedy nebyly předmětem zkoumání v řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu, stalo se tak výhradně vinou stěžovatele, který naopak svou první žádost ze dne 9. 2. 2015 podepřel tvrzením, že je ukrajinské národnosti a výslovně v ní popřel, že by kdy byl členem politické strany či jiné obdobné organizace. Podle ustálené judikatury je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany samotný žadatel a z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48). Žalovanému ani krajskému soudu nelze v tomto rozsahu proto ani vytýkat, že změnu v tvrzeních stěžovatele s ohledem na další skutečnosti, dokládající důvody jeho pobytu mimo území Ukrajiny, včetně tvrzení o podle něho souvisejících událostech z roku 2016 (zabití manželky souseda a terorizování obyvatel v Mukačevu) shledali účelovým.

[19] Jestliže na základě obsahu opakované žádosti nebylo přistoupeno k jejímu meritornímu zkoumání, je zcela nepřípadné vytýkat žalovanému, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci. Nemusel totiž prověřovat uváděné skutečnosti a posuzovat je z hlediska důvodnosti přiznání mezinárodní ochrany, když nešlo o skutečnosti nové, které

cizinec nemohl bez své viny uvést již v první žádosti, jak zákon o azylu pro přípustnost opakované žádosti vyžaduje. Pokud stěžovateli nebyl udělen azyl ani doplňková ochrana, nesvědčí tento fakt nic o tom, že by žalovaný pro účely posouzení přípustnosti opakované žádosti nedostatečně zjistil skutkový stav. Pokud zde podle stěžovatele byly důvody pro udělení mezinárodní ochrany, pak pouze prezentuje svůj názor na opodstatněnost podané žádosti, k jejímuž posouzení ale vůbec nedošlo, neboť byla nepřípustná. Nijak však nezpochybňuje nosné důvody rozhodnutí, že skutečnosti, na základě nichž opakovaně žádá o udělení mezinárodní ochrany, mohl uvést již v první žádosti a že tak z vlastní viny neučinil.

[20] Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný, neboť se v něm krajský soud náležitě zabýval žalobními námitkami a vysvětlil, proč jsou závěry o nepřípustnosti stěžovatelovy opakované žádosti v souladu se zákonem, jak plyne z rekapitulace obsažené v bodech [4] a [5] tohoto rozsudku. Nepřezkoumatelná není ani úvaha soudu o nevěrohodnosti stěžovatelovy opakované žádosti. Učinil tak s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se podrobněji podává, že stěžovatel v první žádosti tvrdil, že je ukrajinské národnosti, nikoliv ukrajinsko-rusínské, a že není členem žádné politické strany nebo organizace, přičemž nově uváděl, že je členem hnutí Občina Podkarpatští Rusíni již od roku 2009. Stěžovatel tyto rozpory mezi tvrzeními obsaženými v první žádosti a tvrzeními uvedenými v opakované žádosti ani nijak nevyvrací.

[21] Odkazuje-li stěžovatel na usnesení krajského soudu, kterým byl jeho žalobě přiznán odkladný účinek, nelze z tohoto rozhodnutí ve vztahu k napadenému rozsudku vyvozovat jakékoliv závěry. Nejvyšší správní soud opakovaně vyslovil, že usnesení o přiznání odkladného účinku je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS), na což byl ostatně stěžovatel v usnesení krajského soudu upozorněn.

[22] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů. Odkladný účinek vyvolává účinky jen do skončení řízení před soudem. Rozhodnutí o odkladném účinku tak skončením řízení o kasační stížnosti pozbylo smyslu.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[23] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žádný důvod přijatelnosti z kasační stížnosti a napadeného rozsudku nezjistil, pročež kasační stížnost odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[24] Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. října 2017

pokračování

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu